

Foderplanlægning Kvæg (konventionel/økologisk) – *Moduler i FMS*

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Denne introduktion er baseret på Version 2.50 af værktøjet FMS. Du kan få værktøjet tilsendt direkte ved at henvende dig til:

Kvæg:

- Peter Hvid Laursen, SEGES Innovation - Husdyr T: 4076 6164 / Thomas Ullner, SEGES Kundecenter T: 8740 5248

Planteproduktion:

- Michael Højholdt, SEGES Innovation - Virksomhedøkonomi T: 2171 7781

Grise:

- Sisse Villumsen Schlægélberger, SEGES Innovation - Virksomhedøkonomi T: 6134 8648

Regnearket kræver at du anvender Microsoft Office af nyere dato samt signerede makroer.
Det tages forbehold for fejl og mangler samt konsekvenser af u hensigtsmæssigt brug af programmet.

Indhold

Indledning	3
Muligheder og begrænsninger	3
Udbringningsomkostninger husdyrgødning	3
Beregningseksempel med udgangspunkt i standardplaner og normer for planteproduktion	4
Fanen "Start"	4
Opbygning af Foderplanlægning-Kvæg	6
Dataindberetning – Foderplanlægning - Kvæg	7
Fanen "Foderplan-kvæg"	7
Fanen "Normer og Kalkuler"	12
Resultater – Foderplanlægning-Kvæg	15
Fanen "Balancer foder"	15
Fanen "Nøgletal foder"	16
Fanen "Totaløkonomi foder"	17
Beregning af bedriftsspecifikke maskinomkostninger med "Mark og Maskiner"	22

Indledning

Foderplanlægning Kvæg (konventionel og økologi) indeholder en lang række normdata, som sammen med individuelle forudsætninger danner grundlag for vurdering af økonomien ved forskellige foderforsyningsstrategier og tilhørende markplaner.

Formålet med programmet er:

- At vurdere konsekvensen for økonomien på en kvægbedrift ved ændring i foderforsyningsstrategi og heraf følgende ændring i markplan.
- For herigennem at give den enkelte landmand et bedre grundlag for at beslutte om denne strategi skal ændres eller om nuværende overordnet giver det bedste økonomiske resultat.
- Programmet er tænkt anvendt af kvægbrugs- og planteavlskonsulenter i samarbejde med landmanden der gerne vil vurdere om foderforsyningsstrategien er optimal.

Muligheder og begrænsninger

I programmet kan man som udgangspunkt:

- 1) Lave beregninger med udgangspunkt i standardplaner og normer for planteproduktion og kvæg.
- 2) Oprette egne foderplaner og tilpasse normer for planteproduktion.
- 3) Beregne egne maskinomkostninger for hvert scenarie.

Der beregnes og vises ikke den "absolutte" økonomi i Kvæg og Planteproduktion, men kun forskellen mellem scenarier. De resultater man kommer frem til, er således ikke et udtryk for økonomien i produktionen og må som sådan ikke anvendes til at vurdere økonomien, – men kun forskelle i økonomien blandt scenarierne.

Der er tale om en rent partiel vurdering af det økonomiske resultat ved produktionen. Mellemløbet som omfatter pr. FEN er ligeledes kun anvendelige på den enkelte ejendom, og som grundlag for sammenligning mellem alternativer. En pris på f.eks. 100 øre pr. FEN græs kan ikke anvendes til at sammenligne med, hvad det totalt set koster at dyrke græs.

Udbringningsomkostninger husdyrgødning

Da det antages, at husdyrgødningen under alle omstændigheder skal fordeles på bedriften, er udbringningsomkostninger for husdyrgødning ikke med i beregningerne. Der tages dermed ikke hensyn til afgrødernes indbyrdes konkurrenceforhold - i tilfælde hvor det kan være hensigtsmæssigt at placere afgrøder med store transportbehov nærmest ejendommen, mens andre afgrøder med mindre transportbehov, kan placeres længst væk.

I stedet beregnes en næringsstofbalance, således at det nødvendige handelsgødning der måtte mangle - indkøbes, og der tillægges udbringningsomkostninger for dette. På økologiske bedrifter beregnes blot en næringsstofbalance.

Programmet giver endvidere ikke mulighed for at svare på spørgsmål om, hvilken foderplan, der ud fra givne lagre mv. er optimal i den kommende fodersæson.

Det er væsentligt, at have ovenstående begrænsninger in mente, når man anvender programmet som et redskab til at rådgive den enkelte landmand om valg af foderforsyningsstrategi og markplan, mekanisering etc.

Beregningseksempel med udgangspunkt i standardplaner og normer for planteproduktion

Som eksempel sammenlignes to standardfoderplaner:

	Sommerfoderplan	Vinterfoderplan
Nuværende foderplan (2/3 majs og 1/3 græs)	2/3 majs og 1/3 græs	2/3 majs og 1/3 græs
Alternativ foderplan (2/3 græs og 1/3 majs)	2/3 græs og 1/3 majs	2/3 græs og 1/3 majs

Ejendommen har 350 ha. i omdrift, 350 årskøer og 350 årsopdræt

Fanen "Start"

Start med at indtaste oplysninger om bedriften, - CHR nr., navn og adresse mv. Overalt i programmet kan der tages i de gule felter. Derefter navngives scenarier og der vælges "Anvendes" i dropdown menuen længst mod højre, ud for de valgte scenarier. Husk derefter at klikke på knappen "Vis kun scenarier der anvendes".

Bedriftsspecifikke oplysninger

Her indtastes bedriftsspecifikke oplysninger, såsom bedriftens CHR.nr., navn, adresse, kontaktoplysninger og datoen for oprettelse

CHR.nr.:	12345678
Navn:	Lars Landmand
Adresse 1	Koldkærgaard
Adresse 2	Agro Food Park 12
Adresse 3	Skajby
Post nr	8200
By	Aarhus N
Tlf nr. / evt. email:	87405000
Dato (dd.mm.åååå)	01.12.2024

Navngivning af scenarier (VIGTIGT: Når du har valgt hvilke scenarier du vil arbejde i, SKAL du klikke på knappen " Vis kun scenarier der anvendes")

Her kan du navngive scenarierne og vælge hvilke scenarier du vil arbejde i. Klik derefter "Vis kun scenarier, der anvendes".

Vis kun scenarier, der anvendes

Valg af scenarier, der anvendes i Mark og Maskiner	Angiv hvilke scenarier, der anvendes:
Scenarie 1 (vælg)	2/3 majs & 1/3 græs Anvendes
Scenarie 2 (vælg)	2/3 græs & 1/3 majs Anvendes
Scenarie 3 (vælg)	Scenarie 3 Anvendes ikke
Scenarie 4 (vælg)	Scenarie 4 Anvendes ikke

Under **"Generelle grundoplysninger"** vælges altid mellem driftsform "Kvæg Konventionel" eller "Kvæg Økologi"

Generelle grundoplysninger

Her indtastes generelle grundoplysninger såsom driftsform, timeløn, brændstofpris, rente, maskinernes standard værditab, andel af overarbejde og maskinoperationernes standard effektivitet. Du kan se standard værdierne som kommentarer (mouse-over) ved de gule indtastningsfelter.

Driftsform (vælg)	Kvæg Konventionel
Løn (kr. pr. time)	224
Løn ved overarbejde (kr. pr. time)	315
Brændstofpris (kr. pr. liter)	7,00
Rente p.a.	5%
Standard værditab p.a. (maskiner)	15
Andel af overarbejde (%)	0%
Standard effektivitet (%)	85%

Oplysninger om markdriften, der vedr. Foderplanlægning

Her indtastes de oplysninger om markdriften, der påvirker foderplanlægningen. Det er her du vælger, om du vil anvende standard maskinomkostninger eller bruge Mark og Maskiner til at beregne egne maskinomkostninger.

Jordtype (vælg)	JB 5-6
Hektar i omdrift inkl. forpagt. arealer	350
Antal slæt i kløvergræs (vælg)	5
Brug stykomkostninger fra Mark og Maskiner	Nej
Brug beregnede maskinomkostninger fra Mark og Maskiner (vælg)	Nej
Andel af egne maskinomkost., %	100

Dernæst angives oplysninger om markdriften: Jordtype, antal ha i omdrift, slætstrategi osv. Husk i dette tilfælde at vælge **"Nej"**, for ikke at bruge de beregnede maskinomkostninger fra "Mark og Maskiner". Andel af egne maskinomkostninger er default 100 %. Nærmere vejledning om dette, vil fremgå via kommentarboks - ved at holde musen hen over den lille trekant i højre hjørne af cellen i regnearket.

Du er nu klar til at arbejde med **"Foderplanlægning Kvæg Konventionel"**. Klik på knappen

Her åbner du Foderplanlægning eller Mark og Maskiner:

Mark og Maskiner

Foderplanlægning - Kvæg
Konventionel

Foderplanlægning - Kvæg
Økologi

Foderplanlægning - Svin

NB: Du kan til enhver tid komme tilbage til startside, ved at klikke på knappen "Hovedmenu" på de øvrige faner. Hvordan du anvender de enkelte moduler Mark og Maskiner og Foderplanlægning-Svin ses i vejledningerne:

- Mark og Maskiner
- Foderplanlægning-Svin

Opbygning af fanen "Foderplanlægning Kvæg"

Regnearket er opbygget med to primære faner til indberetning, og tre faner hvor resultaterne vises og kan udskrives.

Alle de celler man ikke må taste i, er låst.

De primære faner består af:

- 1) **Foderplan Kvæg** – hvor hovedparten af de data der skal indtastes, for at lave en beregning skal indberettes.
- 2) **Normer og Kalkuler** – hvor tilretninger for markdriften kan foretages, ligesom værdier for egne producerede afgrøder skal angives.

De indberetninger der skal til for at kunne anvende programmet er i det følgende forklaret, ved at vise de enkelte faner i regnearket og de områder der kan vælges inddata til.

Dataindberetning – Foderplanlægning - Kvæg

Fanen "Foderplan-kvæg"

Besætning og fodring	
Foderplanen angives altid i	Kg TS
Ydelsesniveau, kg EKM (vælg)	12.000
Race, Tung / Jersey (vælg)	Tung
Foderniveau standard kg TS	24,4
Eget foderniveau	

Her på siden tilpasses besætningsspecifikke parametre, således input svarer til ens egen besætning. Bemærk muligheden for at anvende 3 egne dyrkede fodermidler og 3 indkøbte kraftfodermidler. Husk at tilpasse dyrkningsomkostninger i fanen "Normer og kalkuler"

For de automatisk beregnede scenarier (Scenarie 1 og Scenarie 2) kan følgende ydelsesniveauer anvendes:
Jersey Konventionel: 9.000, 11.000 og 13.000 kg EKM (majs/græs)(græs/majs)
Tung race Konventionel: 10.000, 12.000 og 14.000 kg EKM (majs/græs)(græs/majs)
Jersey Økologisk: 7.000, 9.000 og 11.000 kg EKM
Tung race Økologisk: 8.000, 10.000 og 12.000 kg EKM

	Standard	Egen
Antal årskøer	350	
Antal årsopdræt	350	
Kælvningsalder, mdr. (vælg)	-	25
Antal slagtekalve produceret	0	
Sommerfodring af malkekøer, dage	165	365
Valsning, kr. pr. kg	0,1	

	Standard	Egen
Mælkepris, kr. pr. kg	3,77	
Slagtekalve, gns. Salgspris, kr. pr. dyr	6.600	
Slagtekalve, alder ved slagt, mdr.	10	
Antal dage hvor kvier er på stald	365	
Antal dage, hvor goldkøer er på stald	365	

Her tilpasses besætningsspecifikke parametre, således at input svarer til den aktuelle bedrift. Start med at vælge ydelsesniveau og race. Dernæst angives antal årstyr, kælvningsalder og antal dage med sommerfodring. Såfremt der fodres med samme ration året rundt, angives "365" dage, og det er efterfølgende nok at bruge én foderplan for hele året. Til højre i billedet angives bl.a. antal dage om året hvor kvier og goldkøer er på stald.

Salgsafgrøde overskydende areal

Programmet beregner først det nødvendige areal til grovfoderproduktionen. Evt. overskydende areal tildeles salgsafgrøden "Vårbyg". I Økologiske beregninger vil det være afgrøden "Havre".

Bemærk muligheden for at anvende 3 egne dyrkede fodermidler og 3 indkøbte kraftfodermidler, såfremt disse ikke allerede fremgår af listen med foderationer. Navngiv fodermidlerne og indtast alle de viste deklamationer. Dette er meget vigtigt for den videre beregning i programmet.

For egne fodermidler der dyrkes er det ligeledes vigtigt, at tilpasse dyrkningsomkostninger i fanen "Normer og Kalkuler".

Egne fodermidler, dyrkes	Kg TS pr. FEN	% TS	Råprotein, g pr. kg TS	Fosfor, g pr. Kg TS	Kalium, g pr. Kg TS
Fodermiddel 1					
Fodermiddel 2					
Fodermiddel 3					

Indkøbt kraftfoder	Kg TS pr. FEN	% TS	Råprotein, g pr. kg TS	Fosfor, g pr. Kg TS	Kalium, g pr. Kg TS	Kr. pr. Kg
Fodermiddel 4						
Fodermiddel 5						
Fodermiddel 6						

Valg af foderration

I scenarie 1 og 2 kan der kun vælges mellem ganske få og foruddefinerede standard foderrationer, som er optimeret i NorFor på baggrund af det valgte ydelsesniveau. Arbejdet med scenarie 1 og 2 anses derfor mest som en mulighed for at blive introduceret til programmet og de output der kan hentes, mens der i scenarie 3 og 4 er mulighed for anvendelse af egne foderrationer, ud fra de listede fodermidler og evt i kombination med egne dyrkede afgrøder og/eller indkøbte fodermidler. Husk altid at optimere foderrationerne i NorFor, i forhold til ydelsesniveau inden brugen af dem.

Bemærk at der, såfremt der arbejdes med scenarie 3 og 4, er mulighed for i scenarie 4, at angive forventet ændring i mælkeydelsen. Dette er blot som en hjælp til bedre at kunne vurdere konsekvenserne af ændret fodring i scenarie 4, sammenlignet med scenarie 3.

I fortsættelse af vores eksempelberegning, vælges nu "Majsensilage + Græsensilage" i sommerfoderplanens scenarie 1 og "Græsensilage + Majsensilage" i scenarie 2. Husk vi har tidligere angivet, at vi kører med samme ration i 365 dage om året.

Malkekøer, sommer

Forventet ændring i mælkeydelse pr. ko kg EKM scenarie 4

240

Kg EKM 12.240

Vælg standardplan for scenarie 1 og scenarie 2			2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Pris ved indkøb, kr. pr. kg						
Kraftfoder	Standard	Egen	Majsens. + Græsens.	Græsens. + Majsens.	Egen 1	Egen 2
			Kg TS	Kg TS	Kg TS	Kg TS
Vårbyg	1,65		3,57	5,49		
Vinterhvede	1,71		-	-		
Rapskage, 10,5% fedt, DK alm	2,68		2,00	1,94		
Rapsskrå, 4 %	2,38		1,92	0,68		
Fedt, Bovaer, mineraler	12,00		-	-		
Roepiller, umelasseret	2,75		-	-		
Kraftfoder, lav pct.	2,52		2,99	2,99		

Årsopdræt, goldkøer, slagtekalve, strøelse og staldsystem

Årsopdræt, på stald

Fodermiddel / Vælg foderplan	Græsens. + majsens.	Egen
Vårbyg	0,06	
Vinterhvede	-	
Rapskage, 10,5% fedt, DK alm	0,08	
Byghelsæd	-	
Kløvergræs, 12-15 cm, 40% kløver	-	
Kløvergræsens., mid FK, 40% kløver	4,12	
Majsensilage, middel FK	2,06	
Halm	1,02	
Fodermiddel 1	-	
Fodermiddel 2	-	
Fodermiddel 3	-	
Fodermiddel 4	-	
Fodermiddel 5	-	
Fodermiddel 6	-	
Foder i alt pr. dyr pr. dag, Kg TS	7,34	-

Goldkøer, på stald

Fodermiddel	Standard	Egen
Vårbyg	-	
Vinterhvede	-	
Rapskage, 10,5% fedt, DK alm	1,79	
Kløvergræs, 12-15 cm, 40% kløver	-	
Kløvergræsens., mid FK, 40% kløver	3,31	
Majsensilage, middel FK	3,21	
Halm	3,80	
Vedv. Græs, lav FK	-	
Fodermiddel 1	-	
Fodermiddel 2	-	
Fodermiddel 3	-	
Fodermiddel 4	-	
Fodermiddel 5	-	
Fodermiddel 6	-	
Foder i alt pr. dyr pr. dag, Kg TS	12,11	-

Nederst på fanen angives oplysninger om fodring af årsopdræt og goldkøer. Hos årsopdrættet er der default valgt en foderration, med en mindre andel af vårbyg. Dette vil betyde, at der automatisk genereres et mindre areal med vårbyg, hvilket kan være u hensigtsmæssigt, såfremt der ikke i øvrigt dyrkes vårbyg på bedriften. I stedet kan der vælges blandt de øvrige foderrationer, eller alternativt angives "Egen" foderration i de gule indtastningsfelter. På samme måde er det muligt, at anvende "Egen" foderration hos goldkøerne, såfremt man ikke kan acceptere den der er foreslået.

Har bedriften slagtekalveproduktion, indberettes til sidst oplysninger om fodring af denne dyregruppe, samt i øvrigt oplysninger om strøelse og staldsystem på bedriften.

Slagtekalve, produceret dyr

	Vælg	Egen
Fodermiddel / Vælg foderplan		
Vårbyg	-	
Vinterhvede	-	
Rapskage, 10,5% fedt, DK alm	-	
Rapsskrå, 4 %	-	
Vinterrug	-	
Havre	-	
Majsensilage, middel FK	-	
Halm	-	
Kalve 15% blanding	-	
Kalve-T	-	
Fodermiddel 3	-	
Fodermiddel 4	-	
Fodermiddel 5	-	
Fodermiddel 6	-	
Foder i alt pr. dyr pr. dag, Kg TS	-	-

Staldsystem og strøelse

Dyregruppe	Vælg	Forbrug pr. dag, kg pr. dyr	
		Standard	Egen
Malkekøer	Snittet halm i sengebås	0,50	
Årsopdræt	Halm i dybstrøelse	5,00	
Goldkøer	Halm i dybstrøelse	8,00	
Slagtekalve	Halm i dybstrøelse	5,00	

Indkøb af strøelse, leveret

	Enhed	Standard	Egen
Sand	Kr. pr. m3	110,00	
Snittet halm	Kr. pr. kg	2,30	
Halm	Kr. pr. kg	1,25	

Slagtekalveblandinger

	Enhed	Standard	Egen
Havre	Kr. pr. kg	2,20	
Majsensilage, middel	Kr. pr. kg	2,53	

Anvend automatisk markplan ☐ Ja

Til rådighed 350 Ha

11

Fanen "Normer og Kalkuler"

Normer og kalkuler - Markdrift

Angiv værdier for egne producerede fodermidler, (Fodermiddel 1,2,3) såfremt dette er gældende for bedriften. Disse skal altid være udfyldt, uanset om der bruges normer og kalkuler eller maskinmodul for beregning af produktionsomkostninger.

Priser og kvantum er standardtal fra budgetkalkuler på Farmtal Online. Under alle værdierne, er der mulighed for at redigere prisen ved at taste en anden værdi for stykomkostninger og maskinoperationer i de gule felter.

Bemærk: Såfremt maskinmodulet anvendes for beregning af produktionsomkostninger, skal du ikke arbejde med maskinomkostningerne i fanen "Normer og kalkuler".

			Udbytte			
			Egne fodermidler, dyrkes	Ensilage / Kerner	Enhed	Halm, kg
Fodermiddel 1					FEN	
Fodermiddel 2					FEN	
Fodermiddel 3					FEN	
			Kvæg Konventionel		Kvæg Konventionel	
			Fodermiddel 1	Fodermiddel 2	Fodermiddel 3	Vinterbyg
Udbytte	Kerner / Ensilage	Standard				8.100
		Egen	-	-	-	
	Halm	Standard				3.900
		Egen	-	-	-	
Udsæd	Kg el. unit	Standard				160,0
		Egen				
Udsæd	Kr. pr. kg el. unit	Standard				3,46
		Egen				
Tilført N	Kg	Standard				177
		Egen				
Tilført P	Kg	Standard				25
		Egen				
Tilført K	Kg	Standard				67
		Egen				
Planteværn	Kr. i alt	Standard				832
		Egen				
Hegning	Kr. i alt	Standard				-
		Egen				
Andet(plastic, analyser, rensning)	Kr. i alt	Standard				-
		Egen				

Fanen "Normer og Kalkuler" indeholder budgetkalkuler for de fleste konventionelle og økologiske afgrøder, og kan derfor virke temmelig uoverskuelig, men det er opbygget således, at kalkulerne ligger på en lang række ud mod højre, hvormed det er muligt at scrolle i den retning - eller ved hjælp af piletasterne, at navigere i alle retninger, samtidig med at emnerne forbliver stående i venstre side.

Øverst i fanen angives værdier for egne producerede fodermidler, såfremt dette er aktuelt. Ligeledes er det muligt at ændre på parametre for salgspriser og handelsgødning mv.

Dernæst findes oplysninger om stykomkostninger, antal behandlinger for maskinløsninger og til sidst priser på de enkelte maskinløsninger, samt mulighed for at vælge "Maskinstation" med et "JA", eller "NEJ", såfremt der anvendes egne maskiner på de enkelte opgaver.

Stykomkostninger, kvantum, antal behandlinger og priser er alle standardtal fra budgetkalkuler på Farmtal Online. Under alle værdierne, er det muligt at indtaste egne værdier i de gule felter, hvorefter programmet regner videre med disse værdier, i stedet for standard værdierne.

I dette eksempel, er der ikke oprettet egne dyrkede fodermidler, men når der er, kan det anbefales, at tage udgangspunkt i dyrkningsplanen for en afgrøde der ligner den valgte, f.eks hvis man har oprettet en slætgræs med andre kvalitetsparametre end de forudvalgte, kan man med fordel tage udgangspunkt i afgrøden "Græs til slæt" som findes i listen i kolonne "W".

Bemærk venligst, at fanen "Normer og Kalkuler" ikke skal anvendes, såfremt der beregnes egne maskinomkostninger i modulet "Mark og Maskiner".

Øvrige opgaver

I Normer og kalkuler er der ikke på forhånd tilvalgt "Øvrige opgaver", som har været en udgiftspost i Budgetkalkulerne i de senere år. Udgiftsposten dækker over diverse, og omkostninger i øvrigt, som altid vil forekomme i forbindelse med produktionen. Dette kan tilvælges for at give et mere retvisende billede af de aktuelle produktionsomkostninger.

Jordleje

I Normer og kalkuler er der ikke på forhånd tilvalgt "Jordleje minus hektarstøtte". Dette kan tilvælges for at give et mere retvisende billede af de aktuelle produktionsomkostninger.

		Majshelsæd	Kolbemajs	Kernemajs kvæg	Kernemajs svin	Byghelsæd	Roer	Græs til slæt
Sammenrivning	Antal beh.							5,0
Snitn., hjemkørsel og indlægn.	Antal beh.							5,0
Snitn., hjemkørsel og indlægn., helsæd	Antal beh.					1,0		
Afpudsning	Antal beh.							
Grønthøst	Antal beh.							
Høst af majshelsæd, hjemkør. + indlægn.	Antal beh.	1,0						
Høst af kolbemajs, hjemkør. + indlægn.	Antal beh.		1,0					
Mejetærskning, majs	Antal beh.			1,0	1,0			
Hjemkørsel, kernemajs + indlægn.	Antal beh.			1,0	1,0			
Crimping	Antal beh.			1,0	1,0			
Wrap incl. presning	Antal beh.							
Vanding, Medtages kun ved JB 1,4 m. vand	Kr. pr. ha.	1.825	1.825	1.825	1.825	1.825	1.825	2.250
Øvrige opgaver	Antal beh.	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Jordleje incl. hektarstøtte	Medtages = 1	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

I række "72" sættes et "1-tal" ud for de enkelte afgrøder hvor øvrige omkostninger skal medregnes.

I række "73" sættes et "1-tal" ud for de enkelte afgrøder hvor jordlejen skal medregnes.

			Majshelsæd	Kolbemajs	Kernemajs kvæg	Kernemajs svin	Byghelsæd	Roer	Græs til slæt
pr. ben.		Egen							
Mejetærskning, majs, Kr. pr. beh.	Ja	Standard	-	-	1.248	1.463	-	-	-
		Egen							
Hjemkørsel, kernemajs + indlægn., Kr. pr. beh.	Ja	Standard	-	-	730	856	-	-	-
		Egen							
Crimping, Kr. pr. beh.	Ja	Standard	-	-	1.591	1.865	-	-	-
		Egen							
Wrap incl. presning, Kr. pr. ha.	Ja	Standard	-	-	-	-	-	-	-
		Egen							
Vanding, Omregningsfaktor		Standard	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
		Egen							
Øvrige opgaver, Kr. pr. beh.		Standard	750,00	750,00	750,00	750,00	750,00	750,00	750,00
		Egen							
Jordleje minus hektarstøtte		Standard	2.046	2.046	2.046	2.046	2.046	2.046	2.046
		Egen	1.950	1.950	1.950	1.950	1.950	1.950	1.950

I række 176 vil der som standard stå 2.046 kr. pr. ha. for Jordleje minus hektarstøtte. Såfremt der indtastes et andet beløb i det gule felt i række 177 – som her – 1.950 kr., vil dette være gældende i stedet.

I vores eksempel er der nu ikke flere ændringer til fanen "Normer og Kalkuler".

Vi er nu klar til at se resultatet i de tre udskriftsfaner:

Resultater – Foderplanlægning-Kvæg

Fanen ”Balancer foder”

Siden giver overblik over areal, foderkorn, halm og næringsstofbalance.

Balancer

Arealbalance, ha

	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Behov for areal til grovfoder	195,8	198,7		
Behov for areal til foderkorn	75,2	114,9		
Areal til rådighed	350,0	350,0		
Balance, jordtilligende	79,0	36,4		

Foderbalance

	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vårbyg	521.603	240.063		

Næringsstofbalance

Kvælstof	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Malkekøer, Kg N tildelt	74.173	74.991		
Kg N, mælk	22.279	22.279		
Kg N, tilvækst	358	358		
Kg N, foster	249	249		
Malkekøer, Kg N udskilt	51.287	52.105		
Årsopdræt, Kg N tildelt	18.542	18.542		
Årsopdræt, Kg N udskilt	16.131	16.131		
Goldkøer, Kg N tildelt	2.847	2.847		
Goldkøer, Kg N udskilt	2.477	2.477		
Total Kg N tildelt	95.561	96.380		
Total Kg N udskilt	69.895	70.714		
Kg N tab i lager og stald	63.017	63.755		
Kg N udnyttet	44.112	44.629		
Kg N fra halm i gødning	6.223	6.223		
Kg N til mark	50.335	50.852		
Kg N behov ifølge markplan	63.629	70.394		
Kg N balance	-13.294	-19.542		

Fanen "Nøgletal foder"

Udskriftsside med alle tekniske nøgletal for bedriften som foderbehov, arealbehov, markplan og producerede mængder.

Samlet foderforbrug, Kg TS

Fodermiddel		2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vårbyg		421.977	644.800		
Rapskage, 10,5% fedt, DK alm		263.264	256.301		
Rapsskrå, 4 %		222.823	78.917		
Kraftfoder, lav pct.		347.001	347.001		
Kløvergræsens., mid FK, 40% kløver		1.104.694	1.628.097		
Majsensilage, middel FK		1.381.170	802.062		
Halm		174.751	174.751		
Samlet foderforbrug, Kg TS		3.915.680	3.931.927		

Foderbehov, afgrøder

Afgrøde	Enhed	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vårbyg	Kg	496.443	758.588		
Majshelsæd	FEN	1.146.371	665.712		
Græs til slæt	FEN	894.803	1.318.758		

Beregnet markplan, ha

Afgrøde, enhed pr. ha	Udbytte	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vårbyg, Kg pr. ha	6.600	154,2	151,3		
Majshelsæd, FEN pr. ha	11.400	100,6	58,4		
Græs til slæt, FEN pr. ha	9.400	95,2	140,3		
Hektar i alt		350,0	350,0		
Heraf salg, Vårbyg, Kg pr. ha	6.600	79,0	36,4		

Producerede mængder

Afgrøde	Enhed	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vårbyg	Kg	1.018.046	998.651		
Majshelsæd	FEN	1.146.371	665.712		
Græs til slæt	FEN	894.803	1.318.758		

Fanen "Totaløkonomi foder"

Til sidst vælges denne fane, hvor der øverst på siden kan udvælges scenarie til sammenligning. Dvs. at der er mulighed for umiddelbart at se forskellen i det økonomiske resultat, scenarierne imellem. Herunder ses, at scenariet med 2/3 majs & 1/3 græs i foderrationen er 153.870 kr. bedre end scenariet med 2/3 græs & 1/3 majs i rationen. Herefter vil det være relevant, igen at se på forudsætningerne for beregningerne. F.eks kan det være, at udbytteforholdene afgrøderne imellem skal korrigeres. Dette har stor indflydelse på resultatet, ligesom prisændring på salgsafgrøder er en faktor der bør afprøves. Alle disse forudsætninger kan ændres i "Normer og Kalkuler".

Økonomiske resultater

CHR.nr.:	12345678
Navn:	Lars Landmand
Adresse 1	Koldkærgaard
Adresse 2	Agro Food Park 12
Adresse 3	Skajby
Post nr	8200
By	Aarhus N
Tlf nr. / evt. email:	87405000
Dato (dd.mm.åååå)	01.12.2024

Vælg scenarie til sammenligning af resultat

1/3 græs & 2/3 majs

Bemærk! Maskinomkostningerne hentes fra fanen "Normer_og_kalkuler"

Stykomkostninger hentes fra fanen "Normer_og_kalkuler"

	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Forskel i resultat	11.641.281	11.487.410		
Forskel i resultat pr. ha	33.261	32.821		
Forskel i resultat pr. årsko	33.261	32.821		
Forskel i resultat pr. kg EKM, kr.	2,77	2,74		

Såfremt "Mark og Maskiner" anvendes sammen med "foderplanlægningsmodulet", vil der med rød tekst stå, at maskinomkostningerne hentes fra "Mark og Maskiner". Det samme gælder for stykomkostningerne, såfremt disse specifikt er indtastet i "Mark og Maskiner".

Længere nede på siden findes specifikationen af dels indtægter og udgifter i forbindelse med beregningen.

Indtægter

Salg	Kr. / enhed	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Salg af mælk	3,77	15.834.000	15.834.000		
Salg af slagtekalve	6.600,00	-	-		
Salg eller balance lager korn	1,50	782.404	360.095		
Gennesnit pris Grovfoder	FEN				
Anvend produktionspris Grovfoder		Nej	Nej	Nej	Nej
Salg eller balance lager grovfoder	1,16	-	-		
Salg eller balance lager halm	0,55	-	-		
Indtægter i alt, kr.		16.616.404	16.194.095		

Udgifter

Strøelse	Kr. pr. kg	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Snittet halm	2,30	146.913	146.913		
Halm	1,25	497.546	510.402		
Sand	110,00	-	-		
I alt, kr.		644.459	657.315		
Indkøbt kraftfoder	Kr. pr. kg	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vinterbyg	1,65	-	-	-	-
Vårbyg	1,65	-	-	-	-
Vinterhvede	1,71	-	-	-	-
Rapskage, 10,5% fedt, DK alm	2,68	797.228	776.142	-	-
Rapsskrå, 4 %	2,38	599.908	212.468	-	-
Fedt, Bovaer, mineraler	12,00	-	-	-	-
Roepiller, umelasseret	2,75	-	-	-	-
Kraftfoder, lav pct.	2,52	986.954	986.954	-	-
I alt, kr.		2.384.091	1.975.564		
Valsning	0,10	49.644	75.859		
I alt, staldudgifter, kr.		3.078.194	2.708.737		

Stykomkostninger, mark

Udsæd, kr.		292.384	228.783		
Handelsgødning		-	-		
N, indkøb, kr.	10,00	132.940	195.424		
P, indkøb, kr.	16,00	-	-		
K, indkøb, kr.	8,00	-	-		
Gødningsudbringning	100,00	13.294	19.542		
I alt, gødning		146.234	214.967		
Planteværn		137.248	105.816		
Hegning		-	-		
Diverse (plastic, analyser, rensning)		71.352	73.996		
I alt		208.600	179.812		
I alt, stykomkostninger, mark, kr.		647.217	623.562		

Egne maskinomkostninger

Afgrøde	Enhed	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vinterbyg	Kr. i alt	-	-		
Vårbyg	Kr. i alt	115.687	113.483		
Vinterhvede	Kr. i alt	-	-		
Vinterrug	Kr. i alt	-	-		
Havre	Kr. i alt	-	-		
Vintertriticale	Kr. i alt	-	-		
Majshelsæd	Kr. i alt	75.419	43.797		
Kolbemajs	Kr. i alt	-	-		
Kernemajs kvæg	Kr. i alt	-	-		
Byghelsæd	Kr. i alt	-	-		
Roer	Kr. i alt	-	-		
Græs til slæt	Kr. i alt	71.394	105.220		
Afaræsnina	Kr. i alt	-	-		

NB: Ovenstående omkostninger (Egne Maskinomkostninger) kommer i dette tilfælde fra "Øvrige omkostninger" i "Normer og Kalkuler"

Maskinstationsomkostninger

Afgrøde	Enhed	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vinterbyg	Kr. i alt	-	-		
Vårbyg	Kr. i alt	689.950	676.806		
Vinterhvede	Kr. i alt	-	-		
Vinterrug	Kr. i alt	-	-		
Havre	Kr. i alt	-	-		
Vintertriticale	Kr. i alt	-	-		
Majshelsæd	Kr. i alt	365.465	212.230		
Kolbemajs	Kr. i alt	-	-		
Kernemajs kvæg	Kr. i alt	-	-		
Byghelsæd	Kr. i alt	-	-		
Roer	Kr. i alt	-	-		
Græs til slæt	Kr. i alt	614.297	905.349		
Afgræsning	Kr. i alt	-	-		
Maskinstationsomkostninger, i alt, kr.		1.669.712	1.794.386		
Maskinomkostninger i alt		1.932.212	2.056.886		
Heraf omkostninger til vanding		-	-		
I alt, omkostninger til mark		2.579.430	2.680.447		
Udgifter i alt		5.657.623	5.389.185		
Resultat		11.641.281	11.487.410		
Jordleje minus hektarstøtte		682.500	682.500		

Produktionsomkostninger pr. enhed

Afgrøde	Enhed	2/3 majs & 1/3 græs	2/3 græs & 1/3 majs	Scenarie 3	Scenarie 4
Vinterbyg	Kr. pr. Kg	-	-		
Vårbyg	Kr. pr. Kg	1,27	1,29		
Vinterhvede	Kr. pr. Kg	-	-		
Vinterrug	Kr. pr. Kg	-	-		
Havre	Kr. pr. Kg	-	-		
Vintertriticale	Kr. pr. Kg	-	-		
Majshelsæd	Kr. pr. FEN	0,84	0,84		
Kolbemajs	Kr. pr. FEN	-	-		
Kernemajs kvæg	Kr. pr. FEN	-	-		
Byghelsæd	Kr. pr. FEN	-	-		
Roer	Kr. pr. FEN	-	-		
Græs til slæt	Kr. pr. FEN	1,11	1,14		
Afgræsning	Kr. pr. FEN	-	-		
Frisk græs på stald	Kr. pr. FEN	-	-		
Lucerne wrap	Kr. pr. FEN	-	-		
Markærter	Kr. pr. Kg	-	-		
Hestebønner	Kr. pr. Kg	-	-		
Vedv. Græs	Kr. pr. FEN	-	-		
Fodermiddel 1	Kr. pr. FEN	-	-		
Fodermiddel 2	Kr. pr. FEN	-	-		
Fodermiddel 3	Kr. pr. FEN	-	-		

Stor forskel mellem normer og faktiske omkostninger

Begge resultater ovenfor er baseret på normer for maskinomkostninger, og de har dermed kun til formål, at demonstrere metoden der anvendes i FMS. Man kan tilpasse både udbytter og maskinomkostninger, så de svarer til noget, der er tæt på egne forhold – og dermed kan bruges til beslutningsstøtte i forhold til foderforsyningsstrategien.

Er der store forskelle mellem det aktuelle niveau, og de værdier som anvendes i normer og kalkuler, så er der risiko for, at man ikke opnår den beregnede forbedring. Derfor kan en analyse af de aktuelle maskinomkostninger være med til at klarlægge, hvor stor en forbedring man burde kunne opnå ved blot at forbedre den nuværende foderproduktion.

Forbedret resultat kommer ikke af sig selv

Beregninger alene skaber naturligvis ikke fremgang. De er blot et værktøj, der kan anvendes til at skabe overblik over, hvor stort potentialet er ved at skifte den nuværende fodring ud med en ny plan. Den egentlige økonomiske konsekvens af ændringen, hænger uløseligt sammen med, hvordan strategien implementeres på bedriften. Og om man dermed evner at leve op til de forudsætninger, man har stillet op i beregningerne. Omvendt må man også konstatere, at de der intet ændrer, står tilbage med det samme, som de havde i forvejen.

Beregning af bedriftsspecifikke maskinomkostninger med ”Mark og Maskiner”

Såfremt der ønskes en mere detaljeret beregning af produktionsomkostninger i de enkelte scenarier, anbefales det at anvende programmets **”Mark og Maskiner”**, sammen med **”Foderplanlægning Kvæg”**. Med udgangspunkt i bedriftens egne maskiner og anvendelse, beregnes økonomien i foderproduktion og eventuelle salgsafgrøder for 1 – 4 scenarier af gangen. Læs mere om brugen af ”Mark og Maskiner” i vejledningen ”Mark og maskiner – generel introduktion”, eller spørg om hjælp hos den lokale rådgivningsvirksomhed eller SEGES Innovation.